
Betænkning over Qvæg=Sygen

Indledning

Skæbnen vilde, at Ludvig Holberg tidligt blev fortrolig med Landbrugets Økonomi. Han skriver i en Epistel (Nr. 49), at han i 30 Aar har haft med Jordegods at bestille. Som Professor, fra December 1717, fik han en væsentlig Part af sin Lønning af Jordegods. Som alle Professorer fik han nemlig overdraget nogle af Universitetets Fæstegaarde – drevet af de Højlærdes Bønder! – og han maatte selv sørge for at inddrive Afgifterne. Holberg kan have oplevet Fæstebondens Besøg i Den Stundesløse, 1. Akt 5. Scene. Og han kan i Erasmus Montanus med Erfaringens Vægt tale om, hvad en Bondes Flid og Kløgt betyder. 1737 blev Holberg Universitetets Kvæstor, dvs. Regnskabsfører, og han administrerede klogt bl. a. dets Landbesiddelser. Tre Aar efter var han selv Landmand. 1740 købte Holberg Herregaarden Brorup, 1745 Tersløsegaard, begge paa Sorøegnen. Han raadede nu over ca. 1000 Tønder Hartkorn og maatte for Alvor dele Landmandens Glæder og Bekymringer. Til de sidste hørte Kvægsygen, der – som i nyere Tid Mund- og Klovsygen – var Landmændenes Rædsel. Den trængte fra Asien ind over Europa og naaede Danmark gennem Holsten. Fra 1745 rasede den i syv Aar i Jylland og paa Øerne. Et Reskript af 26. Marts 1745 paabød Bøn i alle Kirker i Anledning af, at Sygdommen havde vist sig i Slesvig. H. A. Brorson, der sad som Biskop i Ribe, skrev da *En Psalme mod den begyndte Lande-Plage 1745*, som blev optaget som Nr. 271 i Brorsons Salmebog, Troens rare (dvs. kostelige) Klenodie (1739), da denne optryktes vistnok 1747. For Brorson er Kvægpesten en af flere Advarsler fra